No. 101. 1844.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 21 Augustus.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 10 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

WEST-INDIE.

PARAMARIBO, den 8. Julij. Eergisteren is aan boord van Zr. Ms. korvet *Juno* een afschuwelijke moord gepleegd. De schipper, een kundig en braaf man, op den morgen van dien dag den kuiper wegens pligtverzuim berispt hebbende, ging na het gebruik van het middagmaal uitrusten en viel in slaap. De kuiper, dit bemerkende, wapende zich met een groot mes, sloop naar de plaats waar zijne prooi lag, en stak in koelen bloede hem het moordtuig diep in de linkerzijde, zoodanig, dat de schipper binnen weinige uren den geest gaf. — De moordenaar werd onmiddelijk gevat en gisteren naar de gevangenis binnen het fort Zeelandia overgebragt.

TURKIJE.

— Een Corsicaan, de heer *Comaschi*, heeft in de eerste dagen van Julij ll., in tegenwoordigheid van Sultan *Abdul-Medjid* eene luchtreis ondernomen, die volkomen gelukt is. Hij verhaalt zijne togt als volgt:

«Ik vertrok van Haïdar-Pacha, omstreeks half twee ure. Nadat ik eenigen tijd noordwaarts gedreven was, bereikte ik eene aanmerkelijke hoogte, waar ik een' tegenwind aantrof, welke mij naar het zuiden voerde. Ik bevond mij nu 5,000 metres boven de oppervlakte der zee, toen de duiven, die ik had medegenomen, van koude stierven.

«De thermometer teekende 3 graden onder 0, en de hygrometer was gezakt op 40 centimetres.

«Zelf niet langer wederstand kunnende bieden aan de koude, liet ik gas ontsnappen, en daalde neder tusschen het prinseneiland en Halki. Hier een zuiden wind ontmoetende, leide ik een afstand af van 8 tot 10 mijlen, mij op een bijna onmerkbaren afstand houdende van de oppervlakte van het water, door middel van eene luchtpomp, waarvan ik mij bediende als van een roer, dompelende alzoo in het water met den achtersteven van mijn schuitje. Ik stuurde op deze wijze naar de kust van Asie, waar ik meende te landen; doch vervolgd en verontrust wordende door een zeekalf, was ik verpligt, ten einde mij van dezen onaangenamen reisgenoot te ontslaan, eenig zand uit te werpen, waardoor ik weder op nieuw tot eene hoogte van 3,000 meters steeg. De thermometer teekende 5 graden koude, en de hygrometer was op 22 centimetres gedaald.

«Te half vier ure zweefde ik boven het eiland Marmara, en maakte mij gereed neder te dalen, toen een vrij sterke wind mij in de rigting van Yalova dreef, waar ik niet kon dalen.

«Op nieuw alzoo opstijgende tot eene hoogte van ongeveer 4,000 metres, werd ik door een' vrij sterken wind naar de vallei van Demerdji gedreven, twee uren van Pazar-Keui, waar ik zonder het minste toeval nederdaalde, vier uren na mijn vertrek van Haïdar-Pacha; ik had nu een' afstand van 220 mijlen afgelegd.

«Na mijn ballon aan een boom bevestigd te hebben, beduidde ik door middel van gebaarden aan de turksche landlieden (die het turksch niet lezen konden,) dat ik mij naar het naastbijgelegen dorp wenschte te begeven en dermate mijn' luchtbol over te brengen, waartoe zij zich met de meeste bereidwilligheid aanboden.

«Bij mijne komst te Pazar-Keui, vertoonde ik aan den opperste van het dorp het bevel des Sultans, waarvan ik voorzien was, waarop zij dadelijk aan de daarin vervatte voorschriften voldeden en mij met beleefdheden overlaadden. Den volgenden dag, keerde ik met 40 personen naar Demerdji terug. Ik ontledigde mijn ballon, bragt hem naar Yalova en ging daar scheep naar Constantinopel, waar ik op den morgen van den 11. gezond en wel aankwam.

«Toen ik van Pazar-Keui te Demerdji kwam, vond ik mijn ballon, omringd door boeren, die hem voor een' geest houdende, hem van verre met verbazing stonden aan te gapen. Een van hun, stouter dan de anderen, naderde met een stok, om den vermeenden koning der lucht te dooden, toen de ballon door den wind eene ligte schommeling makende, den boer zoo verschrikte, dat hij het uit al zijne magt op een loopen zette (!!.)»

Het rapport van *Comaschi* is aan de Porte gezonden en van daar aan den Sultan, uit wiens naam hem daarna een geschenk van 20,000 piasters gedaan is.

De Sultane *Validé*, hare begeerte te kennen hebbende gegeven, om bij eene tweede opstijging tegenwoordig te zijn, heeft de groote heer hiertoe de noodige bevelen gegeven. *Comaschi* zal dus eene tweede reis ondernemen, vertrekkende van het paleis Dolma-Baktché.»

DUITSCHLAND.

— Uit Augsburg schrijft men, dat aldaar zekere heer *Dase*, een geboren Hamburger, proeven gedaan heeft van zijne onbegrijpelijke vlugheid in rekenen en zijn buitengewoon geheugen. Hij berekent in een oogenblik hoe veel sekonden een man geleefd heeft, die een onbepaald aantal jaren, maanden en dagen is oud geworden. Indien men hem een honderdtal cijfers voorzegt, zal hij dezelve niet alleen dadelijk achter elkander opzeggen, maar begint hij zelfs van achteren aan en slaat geen enkele cijfer over. Daarbij heeft hij zulk een snel en goed gezigt ofer hetgeen men hem voor legt, dat hij in een oogopslag de oogen van een honderdtal dominosteenen bepaalt.

— De berigten nopens den oogst, welke men van verschillende kanten ontvangt, zijn betreurenswaardig. De regenmasse's, welke reeds in de lente aan den voet der Karpaten vallen gevallen, hadden op sommige plaatsen wel vruchtbaarheid veroorzaakt, in vele streken was dezelve echter met te groote hoeveelheid neergekomen. Bij den langdurigen regen, welke echter thans weder is gevallen, zijn de nog te velde staande granen ook veelal bedorven, zoodat de oogst onvoordeelig zal uitvallen. De granen zijn dan ook reeds in prijs gestegen, en indien de regen niet spoedig ophoudt, vreest men te regt voor de gevolgen.

ENGELAND.

LONDEN, den 15. Augustus. Gisteren kwam aan het Russisch gezantschap alhier het treurig berigt aan van het overlijden van H. K. H. de Grootvorstin *Alexandra Nicolayewna*, vierde dochter des Keizers van Rusland, en echtgenoot van Z. K. H. Prins *Frederik* van Hessen. De zoo vroeg gestorvene Vorstin was den 24. Junij 1825 geboren en in de maand September ll. met den Prins van Hessen in het huwelijk getreden. Door dit overlijden worden de hoven van 's Gravenhage, Saxen-Weimar, Wurtemberg en Hessen in rouw gedompeld.

— Heeft het op zich zelf reeds bezwaren lid eener jury te zijn, zij worden nog vermeerderd wanneer men een medelid heeft, als zekere heer *M'Donnell*, die onlangs te Cork, in staat van dronkenschap, de overige gezworenen, welke des nachts met hem opgesloten waren, met een stoel zoo hevig heeft mishandeld, dat verscheiden van hen beduidende wonden hebben bekomen.

— Zeker burgerlijk ingenieur op het eiland Jersey, *T. F. Beningfield*, meent het geheim van kapitein *Warner* ontdekt te hebben, en daagt ieder die daartoe lust heeft tot eene weddingschap van 120 ponden sterling uit, om hem in staat te stellen tot het bewijs dat hij even goed als *Warner* in één oogenblik schepen vernielen kan.

— Te Leeds is ll. Zaturdag eene 25-jarige vrouw door haren echtgenoot met een touw om den hals naar de kippenmarkt gebragt, en daar voor 5 shillings aan eenen kolengraver verkocht.

— Te Montreal en in de omstreken heeft den 28. Julij een hevige storm, van onweder, hagel en plasregens vergezeld, gewoed. Twee kerktorens en verscheiden huizen zijn omvergewaaid, en de hagelsteenen, die van buitengewone grootte waren, hebben veel schade veroorzaakt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16. Augustus. Uit Alexandrie wordt, onder dagteekening van den 27. Julij, geschreven:

«Z. H. de Onder-Koning heeft Alexandrie plotseling verlaten, verklarende zich voor altijd van Egypte en van de zaken te verwijderen, om zich te Mekka te gaan vestigen. *Ibrahim* is te Alexandrie. De stad is rustig.»

Onze meeste bladen geven hunne verwondering over deze zoo onverwachte tijding te kennen. Ook is het zonderling, dat de telegrafische depeche, die dezelve heeft overgemaakt, er geen enkel woord van opheldering bijvoegt; men zoekt die opheldering derhalve hierin, dat *Mehemed-Ali*, thans 75 jaren oud, ofschoon de troonsopvolging bij het traktaat van 1840 aan zijnen zoon *Ibrahim* is toegekend, denzelven, tot meerdere zekerheid, nog bij zijn leven in het gezag bevestigd wenscht te zien.

— Het gouvernement heeft de volgende tijding per Telegraaf ontvangen:

«*Perpignan* den 13. *Augustus* 5 ure 's avonds.

«De prins *van Joinville* aan den minister van oorlog.

«*Voor Tanger den 7. Augustus*.

«Z. H. [illegible] het voldoend antwoord op het ultimatum van de heer *de Nyon* aangekomen. Den 5. heb ik vernomen, dat de heer *Drummond Hay* in veiligheid is. Den 6. 's morgens heb ik de fortificatien van Tanger geattakeerd; 80 stukken geschut hebben ons beantwoord. Na verloop van een uur hield hun vuur op, en waren hunne batterijen ontmanteld. Ons verlies aan manschappen is gering en onze avarijen niet aanzienlijk. Het kwartier door de Europesche Consuls bewoond, is verschoond geworden.»

— De *Courrier francais* berigt, dat aan den heer *Ablitzer* een patent van uitvinding is verleend, waarvan de boekdrukkunst onberekenbare voordeelen te wachten heeft. Volgens dezelve wordt het lood door staal vervangen, en de machine, door dezen bekwamen werktuigkundige daartoe uitgevonden, is zoo eenvoudig, dat men zonder moeite dagelijks 80,000 letters vervaardigen kan.

— In den *Constitutionnel* leest men het volgende artikel:

«Engeland slaat een begeerig oog op het eiland Borneo, in den Indischen Archipel. In Februarij jl. zijn Engelsche schepen tot in de rivier Cati komen doordringen, schijnbaar om, in het belang van koophandel en aardrijkskunde, het land te onderzoeken, maar inderdaad om den weg tot kolonisatie te banen.

«Twee schepen, *the Young Queen* en *de Anna*, te Hong-Kong uitgerust, waren naar Borneo afgezonden. Zij voeren, tot op 80 mijlen ver de rivier Cati op. De Sultan des lands, dus overrompeld, bood den bevelhebber der expeditie een vriendelijk onthaal. Hij dreef zijne geveinsdheid zoo verre, dat hij den wensch te kennen gaf, persoonlijk met de Engelschen handel te drijven. Middelerwijl verzamelde hij zijne manschap. In den nacht van den 18. Februarij omringden de Maleijers, die moedige en kordate zeeschuimers zijn, met hunne kanonneer-sloepen de Engelsche schepen, en openden den aanval. Eene op de kust geplaatste, en plotselijk gedemaskeerde batterij, ondersteunde hunne onversaagdheid. De Engelschen zagen zich verloren. Zij kapten hunne kabels, en begonnen, te midden van het kruisvuur hunner vijanden, den stroom af te zakken. Deze noodlottige vaart duurde zes-en-dertig uren. Aan de monding der rivier gekomen staakten de kanonneer-sloepen de jagt. De bevelhebber der expeditie en de onder-stuurman van een der schepen waren, benevens een groot aantal der bemanning van beide schepen, gesneuveld.

«Te Hong-Kong verheft zich slechts één kreet omtrent de noodwendigheid om over deze aanranding wraak te nemen. De Maleijers hebben de Engelschen het voorwendsel geleverd, hetwelk zij zochten, en hetwelk zij des noods ook zouden ontbeerd hebben, om althans een gedeelte van Borneo te bemagtigen. Dit eiland, het grootste der wereld, heeft, wel is waar, nagenoeg vier millioen bewoners; maar, door de inlandsche vorsten tegen elkander op te zetten, door pretendenten te doen opkomen, met één woord door tweedragt en verdeeling te bewerken, zou weldra Engeland op Borneo, even als in Indië, heerschen.

«Maar de Hollanders zijn er. Dit volk is door zijne stijfhoofdigheid geducht. Meesters van een klein gedeelte des eilands, zullen zij ongaarne van dat eiland een ander gedeelte zien innemen door eenen nabuur, van nature zeer tot gewelddadigen inval, tot overweldigende bemagtiging geneigd. Nu geeft Engeland zich alle moeite, eene schijnbaar gegronde beweegreden te vinden, om met de Hollanders twist te zoeken. Reeds beschuldigt *the Friend of China* Holland, dat het den arm der Maleijers gewapend heeft. Dat tijdschrift klaagt over de begeerlijkheid der Hollanders. Het vreest, dat zij hunne etablissementen op Borneo niet zullen willen verlaten, omdat zij daarvan den rijst trekken die de bevolking van Java voedt.

«Dat alles zal voor Holland kwalijk eindigen. Onder voorwendsel, den Maleischen rajah te straffen zal Grootbrittanje hem schattingen opleggen. De Engelsche avonturiers zullen zich op zijn grondgebied komen neêrzetten, even als zij op Nieuw-Zeeland hebben gedaan.»

— Frankrijk is nog altijd trotsch op het heldhaftig gevecht, in 1794 door het schip *le Vengeur* tegen eene Engelsche overmagt doorgestaan; van de geheele ekwipaadje waren slechts *negen* man over gebleven, en van deze negen is er thans slechts nog *een enkel* over. Arm als *Job* heeft deze eenige overgeblevene van de zoo hoog geroemde ekwipaadje van den *Vengeur* zich thans, door nood gedrongen, zoo de *Vigie van Morbihan* verzekert, ter bekoming van ondersteund tot het ministerie gewend, en is hem eene gratificatie van *zestig* franken toegelegd; enkele nooit tevreden menschen vinden dit niet voldoende, en hebben eene inteekenlijst geopend, ten gevolge waarvan de oude zeeman thans een onbezorgd leven zal kunnen leiden. De genoemde gift van zestig franken heeft echter op het gemoed van zekeren gierigaard eenen geheel anderen indruk gemaakt. Deze man had, nu eenige dagen geleden, het ongeluk in het water te vallen; een zich daaromtrent bevindend metselaarsgezel hoort den plof in het water en daarbij tevens eenen noodkreet. Zonder aarzelen springt de brave man te water en redt den reeds bewusteloozen drenkeling: hem weder bijgebragt hebbende, verwacht hij ten minste een woord van dankbaarheid te zullen hooren, maar naauwelijks is onze gierigaard weder bij zijne kennis, of hij zegt tot zijnen redder: «Goede vriend, gij hebt uw werk slechts half verrigt, ik had bij mij een' nieuwen .... (een meubeltje dat 's nachts onder het bed behoort) van zeven stuivers; die ligt nu nog onder water, zoudt gij er dien ook niet uithalen.» De metselaar bedankt hiervoor, en de geredde scheept hem af met de woorden: «Om het even, ik benijd u toch uwe schoone daad, want het rijk zal u voorzeker ruim beloonen.»

NEDERLANDEN.

HELDER en NIEUWEDIEP, den 17. Augustus. Den 14. dezer arriveerde alhier Z. E. de Minister van Marine, de vice-Admiraal *J. C. Ryk*, vergezeld van zijnen adjudant den luitenant der 1e klasse de baron *Huyzen van Kattendyke*, ten einde zich van den goeden gang der zaken op het maritime etablissement alhier, en bij de daarnevens geplaatste zeemagt met eigen oogen te overtuigen, waartoe eene vijf-en-veertigjarige ervaring Z. E. zoo zeer de bevoegdheid heeft gegeven. Het personeel der ambtenaren werd den 15. door den Schout-bij-Nacht den heer *Buys* aan den minister voorgesteld, en de mindere ambtenaren waaronder sommige eene verhooging van salaris broodnodig hadden, den minister belefdelijk voorgedragen. Z. E. openbaarde zijnen goeden wil, en allen waren tevreden, de lagere ambtenaren met des ministers innemende hartelijkheid, de hoogeren met de reeds verworvene jaarwedden. Na den afloop dezer presentatie ontving Z. E. eene aanzienlijke menigte, die er prijs op stelde Z. E.

die steeds met deze plaats zoo ingenomen is geweest, hunne opwachting te maken. Des middags was er diner bij den Schout-bij-Nacht *Buys*. De 16. deed Z. E. eenen togt met de stoomboot de *Cycloop*, en heeft vervolgens alles wat op het etablissement voorhanden is, als mede de aanwezige zeemagt in oogenschouw genomen. Heden vertrekt Z. E. maar laat eene aangename indruk na, die ook daardoor is versterkt geworden, dat Z. E. de verzekering heeft gegeven, dat de bezuiniging van *f* 20,000 voor dit etablissement ten minste geene afdanking zal ten gevolge hebben.

MIDDELBURG, den 19. Augustus. Van Zierikzee den 15. Augustus wordt het volgende gemeld:

« Naar men van wel onderrigte personen verneemt, zoude er in den laten avond van den 7. dezer, binnen de woning van de erven *J. C.*, gelegen in het midden der dorpstraat te Stavenisse (eiland Tholen), op vier onderscheidene plaatsen, nagenoeg gelijktijdig, brand zijn ontstaan, welke evenwel spoedig na de ontdekking, door de ter hulp toegesnelde buren, moet zijn gebluscht en betrekkelijk geringe schade hebben veroorzaakt; hoewel aan de daarbij betrokkene brandwaarborg-maatschappij, schijnt te zijn opgegeven, dat bij die gelegenheid voor eene waarde van p. m. *f* 2000 aan winkelwaren zouden zijn vermist of beschadigd geworden.

« De justitie eerst in den avond van den 13. dezer met deze omstandigheden bekend geworden, en bij haar het vermoeden ontstaan zijnde, dat deze brand moedwillig kon zijn aangestoken, daar het haar bekend was, dat zoowel dit woonhuis, als de meubelen en winkelwaren, voor aanzienlijke sommen waren verzekerd, en het weinig aannemelijk was, dat voor zulk eene groote waarde aan goederen bij dit voorval zoude zijn vermist, hebben dien ten gevolge de heeren jonkheer Mr. *M. J. Schuurbecque Boeye*, fungerend regter-commissaris, Mr. *P. Paulus*, substituut-officier, en *W. Borrendamme*, substituut-griffier bij de arrondissements regtbank alhier, zich in den vroegen morgen van den 14. dezer naar het dorp Stavenisse begeven, ten einde deswegens het noodige onderzoek in het werk te stellen, ten gevolge waarvan het hun edel achtbaren dan ook ten volle is gebleken, dat deze verschillende branden door een der bewoners, zijnde *A. C.*, opzettelijk zijn veroorzaakt, en de goederen, door hem als vermist opgegeven, reeds vóór den brand heimelijk waren verborgen, gelijk die dan ook zijn ontdekt en ten voorschijn gebragt; zijnde ook daarenboven de dader dezer hoogst strafwaardige daad tot de erkentenis zijner schuld gebragt, welke daarbij, onder betooning van het diepst berouw, tevens heeft beleden, dat hij alleen door overdrevene geldzucht tot deze misdaad was gebragt, waardoor dit huisgezin, bestaande uit den dader, zijne huisvrouw, drie zeer jeugdige kinderen, een hoog bejaarde moeder en nog twee zijner broeders, in den meest beklagenswaardigen toestand zich bevinden; zijnde de beklaagde onmiddelijk daarop gearresteerd en op heden naar herwaarts overgebragt geworden."

— Na de beschieting van Tanger komt het ons niet onbelangrijk voor, onze lezers eenigzins meer van nabij met die stad bekend te maken.

Tanger of Tansghia, in het noorden van Marokka, in het rijk van Fez, prov. Chuz, in een zacht klimaat gelegen, met eene goede en groote haven, welke echter door het doen springen van het hoofd door de Engelschen door de puin op sommige plaatsen zeer ondiep is, heeft eene bevolking van 15,000, volgens anderen slechts 9,000 zielen. De stad aan een afhangenden heuvel gebouwd, en met verwaarloosde, doch evenwel nog stevige vestingwerken omgeven, is tot eene goede verdediging in staat. De straten en huizen zijn over het algemeen slecht en smeerig, de woningen der consuls uitgezonderd. Hetzelve is dan ook eene onbelangrijke plaats, en het eenige gewigt van dezelve is de vestiging der Europesche consuls. De laatste aanval op Tanger heeft plaats gehad in 1790 door de Spanjaarden. De Portugeschen hebben hetzelve gedurende de 18. eeuw in bezit gehad. In 1662 werd het aan *Karel II van Engeland* door Portugal als een huwelijksgoed gegeven, bij de echtverbintenis van dien vorst met *Catharina van Portugal*. Na in 1680 een aanval der Mooren te hebben afgeslagen, hebben de Engelschen hetzelve echter in 1684 verlaten, na de meeste en voornaamste werken te hebben doen springen.

MENGELINGEN.

De zeemogendheden van den tweeden rang, tegenover Engeland en Frankrijk.

Onder dezen titel bevat de *Revue des Deux Mondes* een artikel, dat te merkwaardig is, om niet door ons te worden overgenomen, te meer, daar het *Journal de la Haye*, dat zou kunnen geacht worden daartoe het eerst geroepen te zijn, dit artikel schijnt over het hoofd gezien te hebben.

Wat de *Revue* in maand Junij schreef, is nog niet te oud, om bij ons behartigd te worden, en de hier behandelde kwestie mag zeer zeker rijpelijk overwogen worden, te meer, daar hij eene eventuele botsing tusschen Engeland en Frankrijk, voor ons eene vitale kwestie wordt.

« De indruk in Europa te weeg gebragt door de *Nota over de zeemagt van Frankryk*, is nog niet uitgewischt. Onze opinie is thans het doelwit geworden van de aanmerkingen der geheele buitenlandsche drukpers. Omdat een gelukkig toeval ons in staat heeft gesteld, aan het publiek de nota van den prins DE JOINVILLE mede te deelen, wil men in onze woorden niet de uitdrukking zien van een onbevooroordeeld persoonlijk gevoelen; bijval of afkeuring klimmen hooger op, alsof de overeenstemming tusschen onze denkbeelden en die, welke de jonge schout-bij-nacht heeft geuit, niet reeds sedert lang bestond, zoo als trouwens blijkt uit het vertoog, dat in 1841 in dezen bundel is verschenen, over de toekomst der stoomvaart.

Het is onder den invloed van dusdanig vooroordeel, dat het *Journal de la Haye* een antwoord op de tegenstrijdigheden der *nota* heeft overwogen. Indien het zich bepaald had tot eene eenvoudige wederlegging, wij zouden er niet bij stilstaan; maar het heeft dit tot voorwendsel genomen, om een soort van manifest uit te vaardigen, waaraan deszelfs positie, als half officieel orgaan van het nederlandsch gouvernement, een zeker gewigt geeft: de kwestie die het heeft aangeroerd is te *gewigtig*, om niet te trachten die ten minste in het ware daglicht te stellen.

Het hoofddenkbeeld van dat artikel, hoewel in den aanvang tamelijk behendig verborgen, komt hierop neer: In geval van zee-oorlog met Engeland, moet Frankrijk niet rekenen op de hulp van Nederland, om twee redenen: de eerste is, dat de zeemogendheden van den tweeden rang niets te duchten hebben van de overmagt van Engeland, *daar de souvereiniteit ter zee verbannen is onder de verouderde denkbeelden (prétentions) der middeneeuwen*; de tweede is, dat deze overmagt, zonder gevaar zoolang Engeland die bezit, zoodra zij op Frankrijk zou overgaan, zou leiden tot de vestiging van de algemeene souvereiniteit te land (die zonder twijfel niet verbannen is *onder de verouderde denkbeelden der middeneeuwen*.)

Er staan hier bijna zoo vele onwaarheden als woorden; het zal ons niet moeijelijk vallen, zulks te bewijzen.

De overmagt ter zee van Engeland is niet te vreezen voor de zeemogendheden van den tweeden rang! De tijden zijn dan wel veranderd, en de Engelsche staatkunde ook; want, zoo ons geheugen ons niet bedriegt, draalde deze voorzigtige en heerschzuchtige natie niet, om partij te trekken van de algemeene gisting, door de omwenteling van 1789 te weeg gebragt, om hunne zeemagt te vernielen en hun hunne kolonien te ontnemen. Dat haar eerste denkbeeld, terstond na het begin van den oorlog tusschen haar en de republiek, was, om zich van Toulon meester te maken, niets natuurlijker dan dat; dat zij niet meende gehouden te zijn voor de Bourbons, wier troon zij voorgaf weder te willen oprigten, die magtige schepen te behouden, die van de zee van Indie tot aan de zeeboezem van Nieuw Engeland met te goed gevolg een groot feit en een groot beginsel hadden verdedigd, de onafhankelijkheid der zee, — dat is te begrijpen. Des noods zou men haar geen verwijt kunnen doen, dat zij te Trafalgar de spaansche zeemagt, reeds zoo hevig bij kaap Sint-Vincent aangetast, heeft vernield: Spanje moest boeten voor zijne getrouwheid aan een oud verbond, en het is misschien om de les volmaakter te doen zijn, dat het britsche kabinet, bij den algemeenen vrede, aan Spanje het eiland Trinidad niet heeft terug gegeven.

Maar de kleine volken, die, huns ondanks, voor onze continentale oppermagt moesten bukken, wat hadden zij Engeland gedaan, dat dit hen nog harder behandeld heeft? Zij hadden kolonien, zij hadden schepen: ziedaar hunne misdaad en de eerste aanleiding tot hun verderf. Men zie ook hoe Engeland zich gehaast heeft, hen de slagen toe te brengen, waarvan zij zich nimmer hebben kunnen opheffen. In 1795 wordt Holland door PICHEGRU overheerd; bijna twee jaar later gaat de zeemagt van dien staat op Doggersbank te grond. Men moest zich wel haasten, de herstelling van het stadhouderschap, die men ieder oogenblik te gemoet zag, zou voor altijd de schoone kans hebben doen verliezen.

En Denemarken, welks hoofdstad tweemaal werd gebombardeerd, welke misdaad had het gepleegd? Het bezat eene vloot, die verontrustend kon worden: eene expeditie van *boekkaniers*, op eene groote schaal ingerigt, kwam het die vloot in de haven zelf ontrooven. Zoodra eene vloot Engeland wantrouwen inboezemde, werd die verbeurd verklaard, en men weet in welken staat het die terug gaf, wanneer een ander politiek belang het noodzaakte, die te laten varen. Om kort te gaan, zoo lang de oorlogen der republiek en van het keizerrijk duurden, heeft men immers dat volk, dat thans onze beroemdste zeehelden beschuldigt een plonderoorlog voor te hebben, als de Noormannen, waarvan het afstamt, zich op alle kusten van Europa zien werpen, de havens beschieten, de arsenalen vernielen, tot op den bodem der rivieren onverdedigde vlaggen vervolgen, in één woord, de geheele aarde blokkeeren, en niet tevreden aan Europa iederen toegang tot de zee versperd te hebben, zich op het kapitool der nieuwe wereld wreken, over eene toekomstige grootheid, die het nog niet kon bereiken.

Zóó heeft de *kampvechter van het staatkundig evenwigt*, om de merkwaardige uitdrukking van het *Journal de la Haye* te gebruiken, zóó heeft hij steeds onbaatzuchtig gehandeld. Hij heeft dit met zooveel ijver gedaan, dat bijna alle zeemagten van den tweeden rang, die op het eind van de 18e eeuw bestonden, zijn verdwenen. Waar zijn de schepen van Genua? Waar zijn de schepen van Venetie? Spanje kan naauwelijks een fregat uitrusten; Holland noch Denemarken kunnen eene vloot te water brengen. Er blijven slechts drie vrije zeemagten ter wereld over, en nog, al waren ze door een misschien onmogelijk verbond vereenigd, ze zouden niet kunnen opwegen tegen de kolossale britsche zeemagt; de grootste der drie, de onze, heeft zich eindelijk verhaald van de lange kwijning; maar die van Rusland is in zijne twee binnenlandsche zeeen ingesloten en die der Vereenigde Staten draalt misschien te veel, om al de beginselen harer kracht te ontwikkelen.

De souvereiniteit ter zee is een droombeeld! De souvereiniteit ter zee heeft boven die te land het voordeel zich te kunnen vestigen *zonder de andere staten te berooven!* Maar wij meenen, dat in 1794 Holland nog de Kaap, Ceilon, handelskantooren in Indie, een gedeelte van het schier-eiland van Malakka bezat, en Guyane alleen met de Franschen en Spanjaarden als buren. Welke vlag waait heden ten dage langs den onmetelijken weg van Batavia Texel, te Singapore, te Trincomale en onder den Tafelberg? was het oudtijds niet de driekleur? is het thans niet de *union jack?* Wien behoort tegenwoordig Demerari, Essequebo? Heeft Holland vrijwillig afstand gedaan van die onmisbare bezittingen? Neen, Engeland heeft ze hem ontnomen, die, wel is waar, betalende met kontinentale munt, met Belgie, dat hem niet toebehoorde, en welks onafhankelijkheid het later erkende, zonder te willen hooren van restitutie van Ceilon, Guyane of de Kaap.

Maar misschien is Engeland veranderd: het is tevreden met de oppermagt ter zee; het is verzadigd van overwinningen. Ons is het wel, echter hetgeen het vroeger uit heerschzucht gedaan heeft zal het thans uit noodzakelijkheid doen. Een van zijne staatsmannen heeft onlangs het geheim bloot gelegd van die onverbiddelijke wet der fataliteit, die het medesleept en die het niet kan meester worden. Dat Holland het wel overwege; het is nog, na al wat Engeland het ontroofd heeft, de tweede koloniale mogendheid der wereld. Java brengt te veel koffij aan de markten van Europa; Java kan opium voortbrengen, Japan, dat *ultima Thule* der fabrikanten van Lancashire ontvangt alleen Nederlandsche kooplieden. Holland zal, zoo het er geen acht op slaat, en Japan en Java verliezen. De noodzakelijkheid zal er Engeland toe dwingen, om van de eerste gelegenheid gebruik te maken om het die landen te ontnemen. Het Hollandsche gouvernement weet dit wel. Het is om dien slag te voorkomen, die een met schulden overladen volk tot een staats-bankroet zou brengen, het is om den zekersten waarborg der staatsschuld niet in de waagschaal te stellen, dat dit gouvernement Engeland vleit, en dat het zich, ingeval van zee-oorlog, misschien ter zijner beschikking zou stellen.

Slechts bedeesde mogendheden die geregeld handel zoodanige verbonden, waar de magt en de begeerte op de eene zij, de zwakheid en het begeerde voorwerp op de andere waren, hebben niet gedraald er zich over te beklagen. Met Holland verbonden of niet, Engeland zal in de eerste plaats gehoor geven aan de stem van zijn belang. De ongelukkige dwang van zijne grootheid verbiedt het voor eeuwig regtvaardig en edelmoedig te zijn.

En is het zoo ook met Frankrijk? Moet dit, om groot te blijven, vloten vernielen, kolonien veroveren? Neen, zijne geographische ligging, de geschiedenis van zijn zeewezen, zijne ongelukken zelfs, schrijven het eene geheel andere rigting voor; het is tusschen Engeland en de zeemogendheden van den tweeden *rang* geplaatst, om tegen de souvereiniteit ter zee te protesteeren, om de regten der zwakken en de onafhankelijkheid der onzijdigen te verdedigen; onbaatzuchtige rigting, waartoe Frankrijk alleen in staat is, omdat het alleen, wat men er ook van zegge, in staat is vuur te vatten en te strijden voor de eer der Europische beginselen.

Het *Journal de La Haye* vreest, dat, zoo ooit Frankrijk de oppermagt ter zee verkreeg, het de vrijheid der staten van het vaste land zou belagen. In goeden ernst, het *Journal de La Haye* gelooft niet wat het daar zegt. Vooreerst, het weet wel, dat het niet in den vermoedelijken aard der toekomstige gebeurtenissen ligt, dat Frankrijk ooit ter zee zal heerschen. Er broeit in onze dagen niets, dat zou kunnen doen hopen of vreezen, naar men wil, dat onze zeemagt iets anders worde dan een tegenstand. Maar wanneer de scepter der zee (wij nemen voor een oogenblik het onmogelijke aan) uit de handen van Engeland in die van Frankrijk overging, zouden de zeemogendheden van den tweeden rang moeten beginnen te sidderen, indien het waar is, dat de geographische ligging van zijne mededingster thans genoegzaam is, om hunne vrees onnoodig te maken? Zou het vaste land in het vervolg tot eene onvermijdelijke slavernij gedoemd zijn? Op deze gezochte verzekering zal ons het antwoord ligt vallen: de geschiedenis van Holland zelf zal ons dat leveren. Spanje was in den aanvang der regering van FILIPS II geheel in het bezit van de oppermagt ter zee en te land; de Vereenigde Provincien bestonden niet. Op het einde der 16e eeuw, van die eeuw, die met angst het schrikbeeld eener algemeene monarchie meer en meer had zien optreden, was er een volk meer in Europa, eene vlag meer op den Oceaan. Eene halve eeuw later was die republiek, van naauwelijks een millioen zielen, meesteresse ter zee en bepaalde het lot van Europa bij den Westphaalschen vrede; en hetgeen nog verwonderlijker is, vijftig jaar later werd zij de ziel eener coalitie, wie het gelukte de plannen in duigen te werpen van LODEWIJK XIV, dien men ook beschuldigde van naar de algemeene monarchie te streven.

Dat Holland zich dus gerust stelle. Frankrijk zou niet slagen, daar waar het Spanje van KAREL V, het hoofd heeft gestooten. Eene enkele mogendheid ziet met afgunst zijne nieuwe, nog zoo zwakke, zeemagt, en slaat een begeerig oog op Java: het is Engeland. Vereenigd met of in oorlog tegen die mogendheid, hetzelfde gevaar blijft Holland bedreigen. Het zekerste middel om dit gevaar af te weren is, getrouw te blijven aan zijne oude staatkunde, de zijde te houden der oppositie, en zelf zich zoo veel zijne krachten dit toelaten, te verzetten tegen de heerschappij ter zee gelijk het vroeger zich verzet heeft tegen de opperheerschappij te land.

Tegenover een natuurlijken vijand, wiens belang hem alle regtvaardigheid of mededoogen verbiedt, bestaat het eenigste heil in den strijd." (*Gell. Ct.*)

De uitvindingen doen thans reuzenschreden. Te Londen is men er op bedacht geweest, om op de spoorwegen het aangename met het nuttige te verbinden. Een ingenieur is op de gedachte gekomen, om instrumentaalmuziek bij de locomotieven aan te brengen, welke gedeeltelijk door het omdraaijen der raderassen, gedeeltelijk door stoom in gang gebragt wordt. Men heeft reeds een locomotief, die twaalf muzijkstukken speelt. Het *God save the Queen*, dat langzaam moet voorgedragen worden, wordt doorgaans bij het vertrek en de aankomst gespeeld. — Nadere bevestiging verwacht men, even als van den aardschok op Van-Diemensland, van het volgende: Een Alpenjager in Zwitserland had eenen adelaar geschoten. Toen hij zich van het dier meester wilde maken, verweerde het zich en pikte met zijnen scherpen snavel den jager een oog uit. Een arts, die wegens zijne handigheid bekend is, kwam op de gedachte, om het verloren oog door een ander te herstellen en wel door een oog van den adelaar. De stoute proef gelukte, het adelaarsoog groeide zoo volkomen, in de ooghelte van den jager vast, dat deze zich gelukkig acht, de ruiling gedaan te hebben, ofschoon zijn gezigt een zonderling voorkomen verkregen heeft. De scherpheid van zijnen blik is zoo verbazend, dat hij op de hoogste bergen de in de dalen voorkomende menschen, die zich aan zijn ander oog als punten voordoen, naauwkeurig kennen kan.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 20. Augustus. Sedert den 17. dezer zijn alhier ter reede gekomen. Voor Antwerpen bestemd:

Amalia, G. R. Boetscher, Memel, hout; Nephtunis, F. W. Waller, Buenos Ayres, huiden; Colchis, E. D. Knight, New-Orleans, katoen en rijst; Milton, J. Anderson, Rio Grande, huiden, Baijerd, B. Mathiessen, Odessa, lijnzaad; Catharina, E. Sundmann, Nerva, hout; Diana, J. J. Grets, Hull, manufacturen.

Voor Delftshaven bestemd:

Bettij, C. Schwen, Archangel, rogge.

Naar zee:

Van Gend gezeild:

Elisabeth, D. Seijer, Bremen, marmer en bloemen.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.